

عنوان کتاب:

مهر به و ابعاد مختلف آن در حقوق ایران

مهدی خمالی

مدرس دانشگاه پیام نور مازندران

۱۳۹۷

انتشارات جوهر حیات

سرشناسه	: کمالی، مهدی، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: مهریه و ابعاد مختلف آن در حقوق ایران/مؤلف مهدی کمالی
مشخصات نشر	: ایلام: جوهر حیات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۵ ص.
شابک	: ۶-۷۴-۸۷۰۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حقوق مهریه، ایران، اسلام
موضوع	: Mahrish rights, Iran, Islam
موضوع	: مهریه
موضوع	: Mahrish
شناسه اروده	: کمالی، مهدی، ۱۳۵۲ -
رده بندی کتبه	: ۱۳۹۷ ۴۸۴/۳/ ۱۹۵ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۷۵
شماره کتابشمار ملی	: ۵۵۸۳۳۴۵

مهریه و ابعاد مختلف آن در حقوق ایران

مؤلف : مهدی کمالی

ناشر : جوهر حیات

طراح جلد : علی امیدي

صفحه آرایي : محمد امیدی

نوبت چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان : ۱۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۰-۷۴-۶

قیمت : ۱۵۰۰۰ تومان

نشانی: ایلام، بلوار دانشجو، روبروی دانشگاه پیام نور، مجتمع تجاری آریان، انتشارات جوهر حیات
تلفن: ۰۹۱۸۳۴۲۱۹۵۱ همراه: (۰۸۴۳) ۲۲۳۲۲۰۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۹	مقدمه

فصل اول: مبانی و مفاهیم

۱۵	مفهوم مهر
۱۶	انواع مهریه از نظر زمانی
۱۷	فلسفه تشریع مهریه برائین در اسلام
۱۸	ماهیت مهریه در قرآن
۲۲	شی موضوع مهریه
۲۴	ماهیت مهریه در فقه
۲۷	مقدار مهریه در فقه
۲۷	۱- مقدار مهر در فقه امامیه
۲۹	۲- مقدار مهر در فقه اهل سنت
۳۱	۳- مقدار مهر در حقوق موضوعه
۳۱	الف: مقدار مهر در حقوق ایران
۳۱	ب: مقدار مهر در حقوق کشورهای اسلامی
۳۲	دلایل افزایش مهریه
۳۴	بررسی صحت یا عدم صحت مهریه‌های سنگین موجود
۳۵	۱- معنای مقذورالتسلیم بودن موضوع معامله
۳۷	۲- اثر غیر مقذورالتسلیم بودن موضوع معامله

فصل دوم: مهریه در حقوق ایران

۴۱	ماهیت مهر در حقوق
۴۱	الف) جنبه‌های مختلف عقد نکاح
۴۳	ب) مهر فراتر از عوض قراردادی
۴۶	ج) عوض بضع نبودن مهر
۴۷	د) مهر، قرارداد مالی
۴۸	ماهیت مهر در نکاح منقطع
۵۱	مهریه در قوانین حمایت خانواده

۵۲	..... مهریه در ماده ۲۲ قانون جدید حمایت خانواده ۱۳۹۱
۵۸	..... مطالبه مهریه و اجرای حکم بر اساس ماده ۲۲ قانون جدید حمایت خانواده
۵۹	..... مجازات حبس برای مهریه در قانون جدید
۶۱	..... تعیین مهریه های سنگین بهانه و دستاویز برای عدم احقاق آن
۶۳	..... اعسار زوج در پرداخت مهریه
۶۴	..... حق حبس
۶۶	..... وجود حق حبس زوجه
۶۷	..... حق حبس در ماده ۲۲ قانون حمایت خانواده
۶۸	..... ماده ۲۲ و تقسیط مهریه
۶۸	..... مهریه در عرف امروزی

فصل سوم:

وضعیت حقوقی تعهد ثالث به پرداخت مهریه با نگاهی به رویکرد فقهای امامیه

۷۳	..... تأدیه مهریه با مال غیر در فرض عین معین
۷۳	..... ۱- حالت اول: اجار دادن مال غیر
۷۵	..... ۲- حالت دوم: اجازه دادن مال غیر
۷۸	..... تعهد ثالث به پرداخت مهریه در حالت انقای دین
۷۸	..... ۱- وضعیت حقوقی تعهد
۷۹	..... ۲- آثار اصلی پرداخت مهریه از سر سر میز ما یون
۸۱	..... تعهد ثالث به پرداخت مهریه در قالب سر میز ما یون
۸۱	..... ۱- تعهد ثالث در قالب ضمان
۸۷	..... ۲- اثر ضمانت مهریه
۹۰	..... ۳- تعهد ثالث در قالب حواله
۹۲	..... ۴- تعهد ثالث در قالب تبدیل تعهد
۹۴	..... تعهد ابتدایی ثالث به پرداخت مهریه
۹۵	..... ۱- نظریه نادرستی پرداخت مهریه از سوی ثالث
۹۶	..... ۲- نظریه صحت پرداخت مهریه از سوی ثالث
۹۷	..... ۳- نظر برگزیده
۹۹	..... نتیجه گیری
۱۰۵	..... منابع

پیشگفتار

لایحه حمایت خانواده در سال ۱۳۸۶ بعد از فراز و نشیب های فراوان در سال ۱۳۹۱ به تصویب مجلس رسید. عده ای معتقد بودند که این قانون امتیازات بیشتری برای زنان قائل شده است؛ از جمله ماده ۲۲ که در مورد وصول مهریه است، تا حدودی برای آن سقف تعیین کرده است که اگر مهریه زن تا ۱۱۰ سکه بهار آزادی یا معادل آن باشد، وصول آن با توجه به ماده ۳ قانون محکومیت های مالی است، ولی اگر بیش از این باشد، وصول آن مشروط به ملائت زوج است که زن باید آن را اثبات کند تا بتواند مهریه خود را به طرر کامل به دست آورد. البته این گونه نیست که زن نتواند مهریه خود را بگیرد، بلکه بقی آنچه در قانون جدید آمده است، به دست آوردن مهریه کامل را برعهده اثبات زوجه قرار داده است. هدف ما در این اثر پرداختن و بررسی این موضوع است امید است مورد توجه مخاطبین عزیز واقع گردد.

واژگان کلیدی

قانون حمایت خانواده، نکاح، مهریه، ماده ۲۲ قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱، ملائت

مرد